

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 38 (769).

LÖRDAGEN DEN 21 SEPTEMBER 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN ..... KR. 6:— IDUNS PRAKTUFLAGA ..... » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRROGATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
---	--	---	--	---

LOUISE FRAENCKEL.

AVILLA ILSEHEIM, Djursholm, sammanvrigas i dessa dagar fru Louise Fraenckel och herr Emile Lombard, f. d. professor vid universitetet i Leipzig, nuvarande rektor för »lycée Montaigne» i Paris.

Inom den närmaste släkt- och vänskretsen lämnar fru Fraenckel, när hon nu går att i ett främmande land bjuda ett nytt hem, ett tomrum, som ej låter sig fylla. Men äfven i vidare kretsar, där hon, i synnerhet under de senare åren, inlagt en liffull, energisk, tids- och kraftödande verksamhet för ideella syften, hvilkas främjande ligger henne särskildt om hjärtat, skall man med saknad se henne lämna en plats, på hvilken det torde bli svårt att få henne ersatt både som personlighet och arbeterska.

Louise Fraenckel är dotter till Karl XV:s förste lifmedikus Robert Lundberg och hans ännu lefvande maka, född Weylandt. Sin skolbildning erhöi hon i Åhlnska skolan i Stockholm. Därefter genomgick hon de två högsta afdelningarna vid Högre lärarinneseminarium. Under flere år verkade hon sedan som lärarinna i hufvudstaden. Genom sina gedigna kunskaper, sin stora undervisningsförmåga samt framför allt sin osvikliga plikt-trohet, sin pålitliga och strängt rättrådiga karaktär tillvann hon sig under denna tid i hög grad både kamraters och lärjungars till-

gifvenhet och förtroende. Emellertid sökte hon sig ett verksamhetsfält, där hon skulle kunna bereda sig mera tillfälle till egna studier. Hon reste först till England och sedan till Paris. Där tog hon anställning som lärarinna i tyska — hvilket språk hon behärskar som sitt modersmål — vid en af de förnämsta flickpensionerna. Under de tre år hon tjänstgjorde på denna plats, bedref hon själf flitiga studier i franska språket och litteraturen och kom i beröring med flere framstående personer på olika områden. Hon utgaf då en fransk-svensk parlör, med titel *Locutions parisiennes*. Om denna bok yttrar Lepetit, officier d'Académie bl. a.: »Man finner där, intelligent grupperade, dessa tusen och ett talesätt, som man hvarje ögonblick behöfver i sin konversation. Med ett ord, er bok bör blifva ett vademecum för alla dem, som vilja lära tala vårt språk.»

Hösten 1889 återvände Louise Lundberg till Sverige och gifte sig med grosshandlaren David Fraenckel. Efter några år drabbades denne af en svår sjukdom, under hvilken hans hustru med outtröttlig omsorg och hängifvenhet vårdade honom, tills döden befriade honom. I detta äktenskap föddes en son, hvars i alla afseenden sorgfälliga uppfostran alltsedan varit hennes hufvuduppgift.

Men utrustad som fru Fraenckel är med god hälsa, stor arbetsförmåga och ett vaket intresse för tidens frågor, har hon, vid sidan af sonens uppfostran, funnit tid till en ganska vidtomfattande yttre verksamhet.

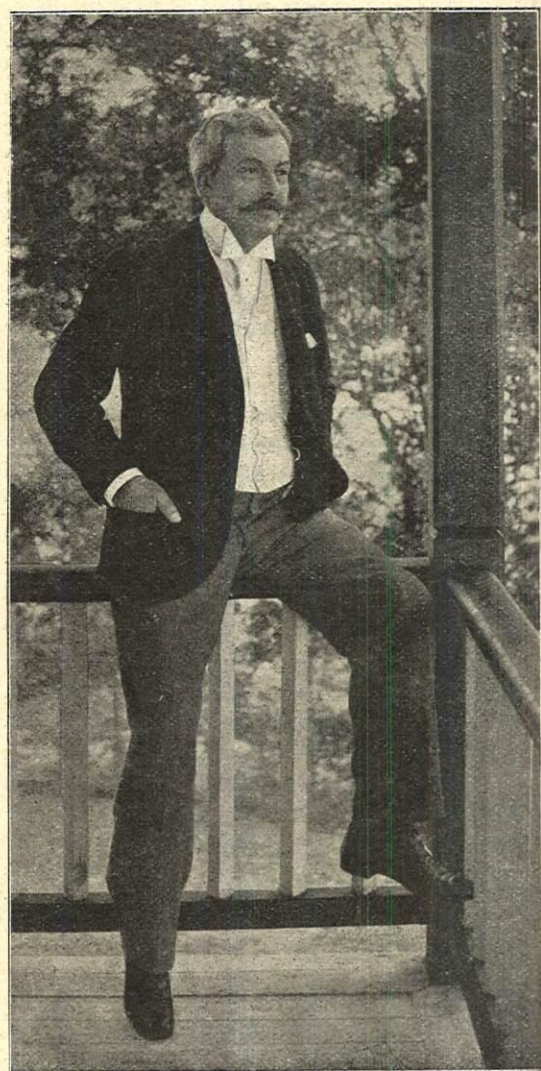
Det är i synnerhet i fredssakens tjänst fru Fraenckel nedlagt sitt arbete. Medlem från dess stiftande af Sveriges kvinnliga fredsförening, har hon på mångahanda sätt varit verksam i dess tjänst, under de senare åren som sekreterare för den utrikes korrespondansen — en syssla, till hvilken hennes omfattande språkkunskaper gjort henne särskildt kvalificerad och där det torde bli mycket svårt att ersätta henne. Som delegerad för Sverige deltog hon sommaren 1900 i Paris såväl i den nionde internationella fredskongressen som i Universella kvinnliga fredsföreningens första kongress. Vid dessa tillfällen hade jag, yttrar¹ en af hennes meddelegerade, rikligt tillfälle att beundra »toute la portée intellectuelle» hos denna begåfvade kvinna. Det var meningen, att fru Fraenckel äfven vid den nu pågående fredskongressen i Glasgow skulle representera de nordiska kvinnliga fredsföreningarna.

Tillfälle att noggrant följa såväl fredsrörelsen som andra humanitära sträfvan den inom den civiliserade världen har fru Fraenckel som medlem af den lifskraftiga föreningen *Concordia*, société d'études et de correspondance internationales. Denna förening, stiftad

år 1895 af professor Lombard, räknar nu omkring 3,000 medlemmar, fördelade på icke mindre än 600 olika platser. Att här närmare redogöra för denna förenings program och alla de förmåner, som genom densamma tillskyndas dess medlemmar, skulle föra oss alltför långt. Emellertid må nämnas, att föreningen bland sina ledamöter räknar Henri Dunant, Röda korsets stiftare, Frédéric Passy, Leo Tolstoj och Bertha von Suttner och att den inom världspressen gjorts och alltjämt göres till föremål för det mest ampla erkännande.

En gång årligen utges en matrikel, upptagande medlemmarnas namn och adress jämte uppgift om, i hvilka ämnen man kan vända sig till dem för att erhålla upplysningar samt på hvilket eller hvilka språk de korrespondera.

På grund af mångsidigheten i sin begåfning,

PROFESSOR E. LOMBARD.

sin klara logik, snabba uppfattning och sina stora språkkunskaper är fru Fraenckel en inom föreningen mycket anlitad medlem. Än gäller det att åt en ingenjör i Afrika lämna upplysningar om svensk grufdrift, än att gifva en fransk lärare redogörelse för samskoleidéns utveckling i Sverige, för att nu nämna blott ett par exempel bland de många. — Inom den svenska afdelningen af föreningen för internationella studier har fru Fraenckel tjänstgjort dels som sekreterare, dels som vice president. I det senaste numret af föreningens organ, tidskriften *Concordia*, förekommer under den stående rubriken »Nos meilleurs amis» en biografi af fru Fraenckel.

Bland punkter i sitt program har *Concordia* äfven utbredningen af världsspråket *Esperanto*. Fru Fraenckel har, utan all ersättning, anordnat flere kurser i detta språk, bl. a. inom föreningen »Studenter och arbetare».

Till slut må nämnas, att fru Fraenckel under signaturen *Ilse Franke* till Idun och andra tidskrifter lämnat uppsatser i olika ämnen.

Vi började med att yttra, att fru Fraenckels plats inom den närmaste kretsen ej låter sig fylla. Hon är nämligen en vän som få, och den hon en gång skänkt sin vänskap, kan känna sig trygg för att också få behålla den i lifvets alla skiften. För sin egen person är fru Fraenckel sällsynt fordringslös samt fiärdfri och anspråklös i hela sitt uppträdande. Hvad hon en gång åtagit sig, det drifver hon med okuflig energi igenom, men man skall aldrig få höra henne själf utbreda sig öfver de besegrade svårigheterna eller med ett ord nämna sin egen insats i ett vunnet mål. Med vänligt intresse fäster hon alltid blicken på hvad som kan förena och förbrödra människorna, aldrig på det, som splittrar och sönder. Partimänniska blir hon aldrig.

När fru Fraenckel nu till ett nytt hem i ett annat land öfverflyttar den hjärtevinnande älskvärdhet och gästfrihet, med hvilka hon här mottagit sina vänner i sitt behagliga hem, villa Ilseheim, så följes hon af de varmaste lycksökningar. Vi äro öfvertygade om, att hon i sin nya krets skall vinna många vänner till dem hon redan äger där, och lika förvissade äro vi, att hennes vänner från nordens, när de styra kosan till Paris, aldrig skola finna ett hjärtligare mottagande än i hennes hem.

Professor Lombard är född i Warschau 1852. Fadern var fransman, modern italienska. År 1858 flyttade familjen till Paris, och sonen gjorde sina skolstudier vid lycée S:t Louis. Efter ett par års vistelse i England återvände Emile Lombard till Frankrike och deltog som frivillig i fransk-tyska kriget samt vistades i Paris under dess belägring. Sina studier afslutade han sedan vid universitetet i Leipzig, där han promoverades till filosofie doktor. Efter några års anställning vid samma uni-

versitet flyttade han tillbaka till Paris, där han utöfvat lärareverksamhet vid lycéet i S:t Quentin, l'école alsacienne, och lycée Michelet. Sedan 1897 är han rektor för lycée Montaigne.

År 1894 började herr Lombard utgifva den internationella tidskriften *l'Etranger*, som sedan 1898 kallas *Concordia*. Société d'études et de correspondance internationales grundade han år 1895, och år 1898 Assurance mutuelle internationale. Till följd af sin verksamhet på detta område har professor Lombard nämnts bland kandidaterna till Nobelska fredspriset.

G. L.

BARNMORSKA ELLER JORDEMODER?

PÅ DET I DAGARNE afhållna allmänna barnmorskemötet i Göteborg upptogs utom programmet den frågan, om ej det i många afseenden otrefliga ordet *barnmorska* borde utbytas mot *jordemoder*.

Hos mötesdeltagarinnorna syntes den kompakta majoriteten vara förälskad i sin titel och besvarade med energiska *nej* ändringsförslaget.

Jag talade dock vid många af barnmorskorna, som sade, att de under flerårig praktik förgäfves sökt vänja sig vid det hårdt ljudande, obehagliga ordet. En del hade upptagit det franska ordet med den svenska ändelsen *akuschörka* och en eller två af dem låtit det franska ordet bibehålla sin form *achuschös* (hvilket naturligtvis i språkligt hänseende är riktigare, jämför *massör*, *massös* m. fl.). De tyckte dock att »jordmor» lät både vackrare och trefligare.

I åtskilliga landsförsamlingar kallas barnmorskan helt enkelt för »morskan», och är hon gift, för hennes man öknamnet »morsken». I vårt grannland Danmark hade en notis om, att det i Sverige finnes omkring 3,000 barnmorskor, aftryckts med den reflektionen, att det är förskräckligt att det i ett så litet land kan finnas så många *barnamörderskor!* De hade tydligen förväxlat de likaljudande orden.

»Jordmor» framhåller, tyckes det mig, just det moderliga. Hon är ju den, som hjälper kvinnan i hennes svåraste nöd, som mottager barnet vid dess ankomst till jordelifvet och sedan, åtminstone i städerna, ägnar dem båda en mors omsorger.

Ofta måste hon antaga en moderlig myndighet för att med kärleksfull bestämdhet tvinga den oförståndiga, bortskämda unga kvinnan till lydriad.

Jordemoder anses ju som ett låneord från danskan, men jag undrar om det ej fordom förekommit i svenskt språk. I bibeln står det ju *jordgumma* i stället för *barnmorska*. Vi ha ju för öfrigt många närsläktade ord såsom: *gudmor*, *ungmor*, *styfmor* m. fl. Barnmorskornas enda facktidsskrift, utgifven af d:r Vretlind, kallas icke heller *Barnmorskan*, utan *Jordemodern*.

När nu i tal och skrift en skicklig och pliktrogen barnmorskas välsignelsebringande verksamhet allt mer häfdas, och när alla kroppens naturliga funktioner börja att framställas i ett rent och klart ljus, hvarför skall då den, som står så nära »tillblifvansens djupa mysterium», bära ett namn, som antingen nämnes med en rodnad eller hviskas liksom skarprättarens eller nattmannens. Jordemoder är ett nytt ord och gör därför ett nytt intryck. Må de barnmorskor, som så önska, använda detsamma, utan att därför hånas för

några öfverklassinstinkter, men må de komma ihåg, att det medför en förpliktelse att på det nya ordet öfverflytta det gamlas *bästa* egenskaper: blygsamhet, skicklighet och plikttröhet, med ett plus af grundligare kunskaper och samvetsgrannhet samt ett oafåtligt framåtskridande.

A. B.

HELIGRÖD.

DET HÄNDER OFTA, ty det händer hvar dag, att jag möter någon människa, som lär mig något, men det händer sällan, att jag träffar på en människa, som har något att säga mig.

Dock råkade jag häromdagen af en händelse en gammal man, en gammal stenhuggargubbe, som sade mig något. Det var i en af vår stads utkanter, där sådana yrkesmän vanligen hålla till. Lappad på tusen och ett sätt var hans rödfodrade mollskinnströja, och koppar- och blyfärgad fläckvis var hans väderbitna fysionomi, och skägget flöt inte vördnadsingivande, utan hängde styft som ett mycket, mycket gammalt och fult, sträfft bockskägg ett stycke ned på förskinnets bröstlapp; men gubben hade något att säga mig.

Han högg sten, den gamle mannen, vanlig grå gatsten. Han hade huggit i sten hela sitt lif, sade han.

Vi begynte tala om stenhuggning, och jag hade aldrig tänkt, att vi skulle tala om något annat, en stund i förbigående, för att sedan skiljas med en nick eller ett nyp i hattbrättena. Men gubben upphörde tag på tag att knacka på sin sten och fixerade mig med halft melankoliska, dimgrå gubbögon. Så tangerade han som på försök ett annat ämne, religionen. Det är ju föga ovanligt, att gamla människor gärna och ofta röra vid det ämnet, så jag förvånades ingalunda öfver, att äfven denna gamling grep efter det. Men snart voro vi inne på astronomien, och sen var steget kort till allmän filosofi. Och jag började snart att glömma, hvem jag talade med.

»Känner herrn något om ödmjukheten?» frågade gubben efter en stunds paus och tittade frånvarande på sin knackhammare. — »Det är kanske bäst jag tillägger, att jag varit något mer än stenhuggare en gång, så att min herre gör sig besvär att lämna ett svar och ingen fras.»

»Ödmjukheten? Ja, den är väl bra, där den finns,» svarade jag och tittade upp i de plötsligt skarpa ögonen.

»Nu gaf herrn en fras åt en stenhuggare likvisst!» sade gubben och tog förargad upp verktyget och fortsatte det monotona arbetet.

Jag erfor en känsla af att ha stött emot något okänt, som tvingade mig att förändra kosa, och tappade, grön som jag var, i första häpenheten koncepterna. Men det jag stött emot, väckte ögonblicket därpå hela min naturliga nyfikenhet. Så jag frågade strax:

»Hvad menade ni med ödmjukheten då?»

»Si! den frågan var bättre än ett svar, min unge herre. Jag sade, att jag varit något mer än stenhuggare»... Gubben strök långsamt och tummande upp en dammgrå hårtest öfver örat. »Jo, jag sade visst så. Snusar min unge herre? Inte. Ödmjukheten, ja — vår ödmjukhet. Min unge herre, om ni intresserar er och jag får så säga, är jag en afdanad gammal före detta diktarkapten på ett diktarskepp, som — som gick i kvaf.»

Gubben tittade upp med en skönjbar fråga i blicken.

»Nu börjar jag förstå er bättre,» svarade

Ett verksamt skönhetsmedel är det nya toilettpreparatet »Azymolvinaigre» genom dess inverkan på hudåkommor, ekzem, reformar, finnar, hudrodnader, pormaskar, skäggschamp m. m. Mot *hufvudvärk* och dåsigheit är »Azymolvinaigre» ytterst uppriskande och behagligt. I tvättvattnet och vid bad är »Azymolvinaigre» för muskel- och närvsystemet samt för huden utomordentligt välgörande. Tillverkas under läkarekontroll vid F. Pauli's fabrik, Stockholm.

Den friskaste och angenämaste är F. Pauli's ELECTA-Eau de Cologne, prisbelönt London, Wien, Chicago, Köpenhamn, Paris. Stockholm 1897 erhöi F. Pauli's Electa-Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedalj.

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

jag, och gubben nickade till, hvarvid jag såg två saker i hans ögon: förtjusningen hos en passionerad talare med intresserad auditorium; samt några stänk af gamlingens oförargliga egenkärlek, väckt vid minnet af något, som passerat i yngre dar.

»Inte precis någon flygande holländare,» fortsatte gubben, nu vorden öppenjärtigheten själf, och nickade åter förnumstigt, »men inte långt därifrån. Och allt mitt gick till botten med skeppet, men jag minns något ännu, åja, jag minns, att jag en gång besökte ett förunderligt land, där månen sken på dagen och solen om natten, hähähä, och människorna, de underliga människorna, hade vingar, tänk det, vingar, som susade som sång och all jordens fröjd. Å, jag minns nog litet ännu. Hör min unge herre på? Och där fanns en fågel i det landet, en riktig fågel och ingen människa, och den hade djupröda vingar och två små blixtar till ögon.»

»Jaha,» interfolierade jag.

»En högst märkvärdig fågel, inte sant?» vidtog gubben igen. »Och han visade sig endast hvart hundra år, och han sjöng aldrig oftare än hvarannat sekel, i regeln. — Kom litet längre in i skjulet, var så god; solen ligger på så öfvermåttan i dag.»

Vi drogo oss in i halfdunklet i stenhuggarens skjul, där jag i hast ögnade en stor bunt gamla tidningar, ett par gamla böcker, några klädpartor, buteljer och verktyg. På väggen i ett hörn satt en spegelbit ofvan ett på en bänk stående plåthandfat. På en träkubbe en afsågad mineralvattenflaska med en lös bukett vilda blommor.

»Vi talade om fågeln med blixterna och de djupröda vingarna. Han kallades af det bevingade folket Heligröd, ty hvar gång han visade sig och talade (han kunde tala också), beredde han människorna en välgärning, som i förstone liknade en omstörtande ogärning. När han sjöng, hvarannat sekel, for något in i kroppen hos det bevingade folket, något som var i släkt med både revolution och jordbäfnings, men likafullt var välgärning. Därför kallades fågeln Heligröd.

Nu hände (jag får lof att ta en pris till), att Heligröd uppenbarade sig den natt jag besökte det underbara landet med de flygande människorna, och allt folket höll på att putsa de olikfärgade vingarna. Somliga hade rätt vackra vingar, men ingens voro djupröda som Heligröds.

En sak till. Så fort en främling kom in i det landet, växte vingar ut på honom. Jag fick ett par ljusgrå, men min diktarjungman på mitt diktarskepp erhöi ett par flammande brandröda. Mina vingar lyste rätt behagligt i solen om natten, men jag var blyg, så jag spände ut dem så litet som möjligt. Min jungman var emellertid så förtjust öfver att se sina fladdra som ett par stora lågor öfver skuldrorna, att han sträckte och flög som en galning. Rätt vackert att se, men jag tänkte: »Om vingarna nu komma i olag, faller den hurtiga ynglingen med förskräckelse till marken.»

Jag följde med stigande intresse den gamla stenhuggarens ögon, under det han talade, och märkte slutligen, att de från grått öfvergått till tydligt blått; de lyste som ett par inifrån illuminerade stora blå kulor och spreda ett sken öfver det nötta gammalmansansiktet, så att gubben syntes ett tjugotal år yngre.

»Det var helt naturligt, att alla vallfärdade till stället, där fågeln Heligröd visade sig. Alla kommo, de flesta brukande sina vingar. Jag själf flög med blyga, tafatta vingslag tätt efter marken och hade stort sällskap. Några flögo i vida cirklar och några i öfverdådig

fart härs och tvärs i höjden för att nästa stund som skinande fläckar hvila i klaraste sol högt öfver oss andra. Min jungmansyngling, som jag aldrig hade tänkt något om förut, innan han hade fått vingar, var häpnadsväckande, och jag väntade, att luften skulle ta eld, där han spände igenom.

Bort i skogen på ett ensligt ställe satt Heligröd med de djupröda vingarne utspända som majestätiska hyenden öfver några lumiga grenar. Hur hans ögon följde allt och brände igenom allt! De flesta människorna sänkte sig till marken och slogo ned ögonen och slokade med vingarna. Jag kom att stanna midt framför Heligröd och gjorde som de andra omkring mig. Så kom ynglingen med de brandröda vingarna och susade ned som en flygande brandfackla i ett träd strax bredvid Heligröds.

Heligröd nickade åt honom, och han nickade tillbaka, strålade glad öfver en sådan ärebetygelse. Uppe på högsta trädtopparnas grenar sutto några af de väldigaste flygmänniskorna och väntade resigneradt på hvad Heligröd skulle säga, sång väntade de icke denna gång. Men vi människor nere på marken gapade med vidöppna munnar och smögo vingarne tätt till kroppen och gjorde oss mycket besvär att se så små och obetydliga ut som möjligt.

Så gjorde Heligröd min af att tala, och det vardt sjunkande tyst.

Sade Heligröd, dröjande på hvar ord:

»Ödmjukheten lära människorna aldrig, men de ha funnit på att öfverdrifva höfligheten och kalla den med ödmjukhetens namn; deras ödmjukhet är så endera dumhet eller falskhet. Läggen bort er ödmjukhet och varen frimodiga! Framför allt, lären barnen den ärliga frimodigheten, som ser rätt fram och uppåt.»

Den underbara fågeln höjde och flög med tysta, stora vingslag inåt gömställena i skogen för ännu etthundra år. Men många i hopen blefvo röda upp till hårfästet; kanske det var ett återsken från Heligröds vingar.

»Det var en fågel!» sade ynglingen med eldvingarna.

»Röd som alltid,» nickade en gammal gubbe fram.

»Men 'Heligröd',» hviskade en ung mor och sköt hufvan ur pannan på sin pilt.»

Min underliga gamla stenhuggare hade sagt mig något, som tvingade mig att lyfta hatten och göra en ärligt menad bugning.

»Diktarskeppet har inte gått i kvaf,» sade jag.

»Jo, en gång för alla har det så,» sade gubben och slog bort med den valkiga handen. »Men, seså, akta er, akta er, min unge herre, för de där bugningarna. Räck mig handen och se mig i ansiktet i stället, det är bättre,» sade han med allvarligt djup röst.

Jag gjorde som han ville och gjorde det med glädje, ty gubben hade vunnit mig fullständigt.

»Akta er,» fortsatte han och höll min hand som i ett skrufstycke, »akta er, min unge herre, för det myckna bugandet! Min far ville lära mig ödmjukheten, och så vande han mig att buga och slå ned ögonen och göra mig liten inför hög och låg. Och jag var lätt att forma och betraktade snart hvar och en som min öfverman, den där vore oupphinnelig. Allra sist bugade jag bort tron på mig själf, och då gick skeppet i kvaf och allt mitt förgick med det.»

Visserligen hade den gamla stenhuggaren sagt mig något.

VILHELM NORDIN.

Impregnerade

Regnkappor, Ulstrar,
Capes,

Säsongens sista nyheter på lager.

K. M. LUNDBERG
STOCKHOLM.

Idun under oktoberkvartalet.

Kvartalsskiftet är nu nära förestående, och uppmanas med anledning däraf våra kvartalsabonnenter att i god tid förnya prenumerationen för oktober—decemberkvartalet, hvars pris är kr. 2: 25. Detta kvartal, som med afseende på litterärt och illustrativt innehåll blir synnerligen värdefullt och omväxlande, åtföljes dessutom gratis till alla prenumeranter af

Iduns utomordentligt intressanta och rikt illustrerade julnummer

med bidrag af våra förnämsta författare och konstnärer, hvilket ensamt kommer att i bokhandeln betinga ett pris af kr. 1: 25.

I romanbilagan inflyter under oktoberkvartalet:

Vera,

en berättelse af Johan Nordling.

Detta arbete utgafs visserligen i bokform redan under förra hälften af 1880-talet, men i en obetydlig upplaga från ett landsortsförlag, hvadan det af publiken blef skäligen obemärkt och nu kan betraktas som fullständigt glömdt. Från den litterära kritiken rönt det emellertid ampelt erkännande; så yttrade exempelvis d:r C. D. af Wirsén i Vårt Land, att »bland den samling af noveller eller romaner, som nyligen utkommit, är det ingen, som förräder så mycken begåfning som Vera», i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning förklarades Vera vara »en bok för litterära finsmakare», och Herman Bang uttalade i en längre uppsats i Köpenhamnstidningen »Politiken» som sitt totalomdöme: »Denne roman virker kapitler igennem som ett fejlöst kunstværk.»

Då nu »Vera» föreligger i en ny, af författaren för Iduns räkning öfverarbetad upplaga, ha vi alltså trott, att den väl kunde försvara sin plats i Iduns romanbibliotek och äga betingelser att af vår läsekrets mottagas med välvilligt intresse.

Stockholm i september 1901.

Red. af Idun.

C. W. Schumacher
Kongl. Hofleverantör
Norrländsgatan 17, Stockholm.

NYHET!
Mätlade brödsorter.

HUSHÅLLSBRÖD, å 42 och 25 öre.
mältadt hvetebröd
HUSHÅLLSBRÖD, å 38 och 25 öre.
mältadt rågsiktbröd

BRÖD efter vikt.
HUSHÅLLS-Limpbröd om 1 kilo, 38 öre.
PREUSSISKT bröd om 1 kilo, 35 öre.

»HELA UPPSALA» GENOM IDUNS KAMERA.

FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF VER.

I.

»DEN EVIGA UNGDOMENS STAD», öfver hvilken det städse hvilar ett eko af sång och där intelligensens och det fria tänkandets rena luftdrag fläktar starkare än annorstädes i vårt land — eller borde åtminstone göra det,

UNIVERSITETSKANSLEREN G. F. GILLJAM OCH
ECKLESIASTIKMINISTERN N. L. A. CLAESON.

kan genom sin rangställning af urgammal bildningshärd alltid påräkna svenskarnes intresse.

»Gluntarne» förtälja med sin omedelbara humor om 1840-talets Uppsala, sådant det gick och stod, arbetade eller festade och hur den tidens personligheter skänkte livets relief åt de eljes tysta småstadsgränderna.

Idun vill nu medels sin kamera ge några bilder från det moderna Uppsala, sådant det lifslevande spatserar omkring på de klassiska stigarne kring Gustavianum och Carolina rediviva.

Vår första bild återger f. d. ecklesiastikministern, numera universitetskansleren *G. F. Gilljam* och ecklesiastikministern *N. L. A. Claesson*. En mera lämplig bakgrund för de två personligheterna än Uppsala domkyrka och Gustavianum kan näppeligen tänkas. Och ändå är grupp bilden ej på minsta vis arrangerad, utan tagen så att säga »i flykten».

PROFESSOR HARALD HJÄRNE.

Den följande bilden visar en person, som tydligen vet hvad minuterna äro värda. Han är på väg upp för universitetsbacken och har, oakadt de förrådiska höstvindarne, rocken uppknäppt. Läsaren har kanske redan igenkänt professor *Harald Hjärne*. Beklädande sin professur sedan medlet af 80-talet, har han såsom föreläsare vetat att som få fångsla åhörarne i sitt intressanta ämne. Men det är framför allt som politiker Hjärne är känd, bl. a. genom sina bekanta artiklar i pressen. Åtskilliga gånger har han varit uppställd såsom riksdagsmannakandidat, och man har till och med hviskat om en taburet...

Mannen, som går där, kisande i solskenet uppför Carolinabacken, är professorn i latin, *P. Persson*. Han är väl nu på väg till biblioteket för att fördjupa sig i någon klassisk författare.

Den distinguerade herre, som möter oss på Trädgårdsgatan i den välsittande, charmanta kostymen är Stockholms nations förste kurator, fil. doktor *Sidney Alrutz*. Som kurator har han vetat att sammanhålla de

stridiga intressena inom nationen och gjuta en ny ande i det slocknande nationslifvet. I sina studier har doktor *Alrutz* ådagalagt en mindre vanlig originalitet och grundlighet och har dessutom medhunnit att på ett förtjänstfullt sätt redigera tidskriften »I vår tids lifsfrågor». För någon tid sedan utnämndes han till docent i psykologi.

FIL. D:R SIDNEY ALRUTZ.

Som bekant för vindarnes gud, *Ætolus*, ett strängt regemente i Uppsala, och de båda herrarne å nästa bild ha all möda i världen att behålla hufvudbonaderna på. De framställa: mannen till vänster den för Iduns läsekrets väl bekante *Mari Mihi*, kandidat *G. Lindqvist*, hvars bäge novellsamlingar »Dagsländor», vittna om sin författares habila litterära talang. Det kanske förvånar Iduns läsarinna, då de få höra, att han i Uppsala studerar — juridik. Hans sidokamrat är en känd Uppsalatyp, »Pumpan».

De skarpa, markerade dragen å nästa bild tillhöra professorn i straffrätt, *J. Hagströmer*, som nyligen lämnat den fåtaliga juridiska litteraturen en välkommen tillökning med ett arbete i sitt ämne.

En annan fakultet representerar mannen med det allvarliga, hvitskägga ansiktet. Det är teologie assistenten *C. Martin*, rektor vid högre elementarläroverket för flickor (af studenthumorn döpt till »Magdeburg»).

Nästa bild framter en filosof, som sakta promenerar i Odinslund, försjunken i sina meditationer. Det är professorn i praktisk filosofi, *E. Burman*.

Den välfödda gestalten slutligen å den sista bilden är en representant för den kulinariska fakulteten, källarmästaren *N. P. Svantfelt*, innehafvaren af de kända studentlokalerna »Gästis» och »Gillet» (»gillar ni Gästis eller gästar ni Gillet») och väl känd för många studentgenerationer. Då han för någon tid sedan byggde sig ett ståtligt hus med koppartak och såsom tribut härför höjde priset på kaffe, lär han ha spetsigt tillfrågats om takbetäckningen vore — kaffekoppar. Ja, studenthumorn lämnar då ingen i fred!

*

Sedan nu första serien af »Hela Uppsala» passerat revy för våra läsare, skall en ny afdelning af lärdomsstadens celebriteter snart följa.

Det moderna Uppsala är ju rikt på personligheter, som ge staden dess karaktär, från den svenska kyrkans öfverhufvud och de fyra fakulteternas lysande märkesmän ned till studentoriginalet med öfverliggarens silfver tinningarne. Hur pass allsidig framställningen kan bli, beror gifvetvis på kamerans förmåga af allestädes närvaro. I hvilket fall som helst torde samlingen alltid komma att afspegla några facer af det uppsvenska lärdomssätets yttre fysionomi i början af det 20:de århundradet.

TEOLOGIE ASSISTENTEN
C. MARTIN.

PROFESSOR E. BURMAN.

KÄLLARMÄSTAREN N. P.
SVANFELT.

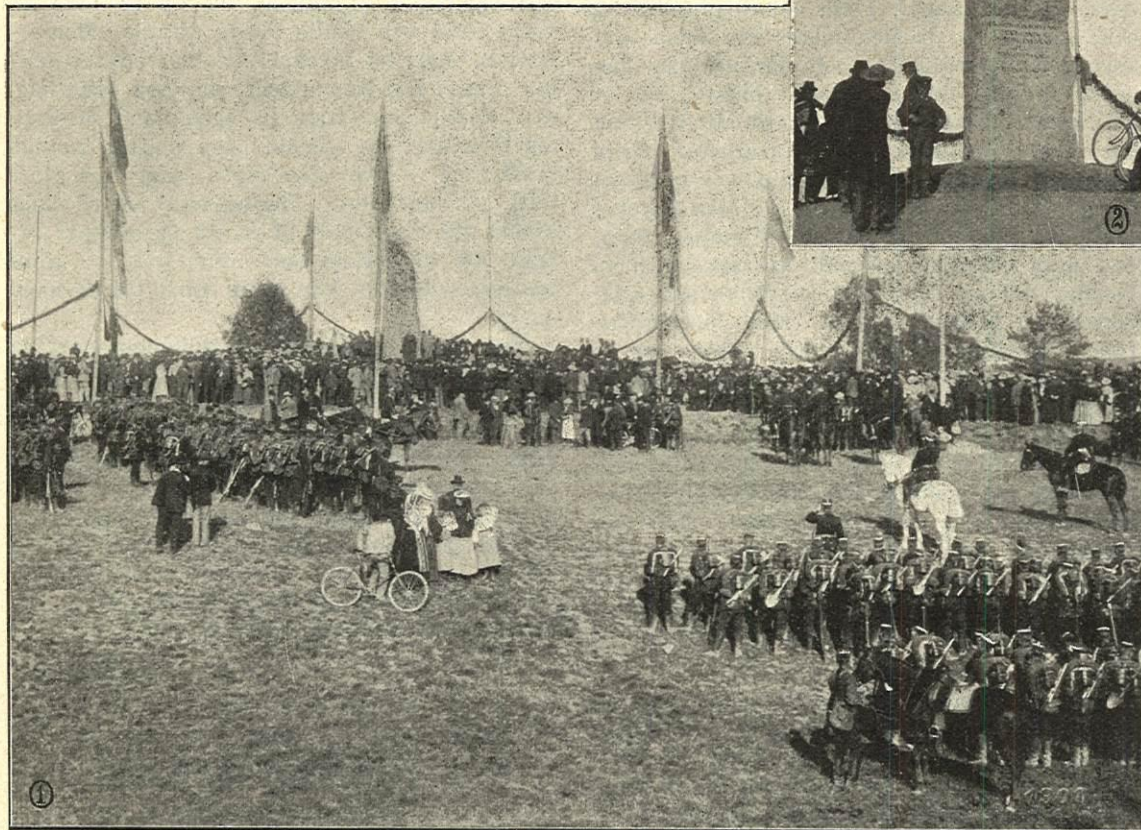
PROFESSOR P. PERSSON.

PROFESSOR J. HAG
STRÖMI R.

DEN I DAGARNE AFTÄCKTA UPPBOSTENEN.

T. GEHRMAN, HEDEMORA, FOTO.

Vid Uppbo i St. Skedvi aftäcktes här om dagen under stora högtidligheter detta monument, rest till minne af Nils och Sten Sture. Aftäckningen verkställdes af landshöfding Holmqvist under parad af lifkompaniet och Dalregementet (Bild 1.) Minnesstenen (Bild 2) är 21 fot hög och prydes med dalavapnet samt följande inskription: »Dalamän under Nils och Sten Sture slogo här fosterlandets fiender år 1470. St. Skedvis män och kvinnor reste stenen till minne och maning för kommande släkten 1901.»

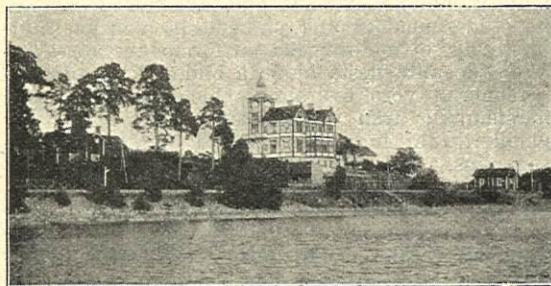
bergs län. Landshöfding Reuterholm var fader till frihetstidens bekante riksråd Reuterholm, som påyrkade, att riksrådet skulle regera med hjälp af den kungliga namnstämpeln. Son till honom var återigen Karl XIII:s gunstling Reuterholm, hvilken under några år som enväldig minister länkade Sveriges öden, men under sina sista dagar irrade omkring som landsflyktig.

I Flinta står ännu en gammal ryggåsstuga, som var äldrig redan i början af detta århundrade. Taket har varit belagdt med torf, som på senare åren utbytts mot bräder, i ett par af fönstren sitta kvar små fyrkantiga rutor, infattade i bly. Kanske i denna stuga eller måhända i en ännu torftigare residerade den fattige fiskaren, hvars afkomlingar fångade svenska konungar i sina nät. Fiskarens änka dog år 1700 vid 86 års ålder. 164 år senare, år 1864, tog Reuterholmarnas korta och lysande historia ett tvärt slut, i det att ätten då utlocknade.

Enligt folksäggen är å Nyckelön förborgad en stor skatt, till hvilken nyckeln ligger gömd under den största furan å ön, och denna nyckel skall en gång upptäckas af den yngste af tolf bröder. Af denna nyckellegend skulle ön hafva fått sitt namn. Den verkliga förklaringen till öns namn är mindre poetisk. Enligt denna är nuvarande namnet helt enkelt en förvriddning af det äldre Myckleön, detta återigen var bildadt af ett fornordiskt ord, som betyder stor, och tydligen föranledt af det förhållandet, att ön är den största på flere miles afstånd.

En af Nyckelöns närmaste grannar är Åholmen, och vattnet, som skiljer dem åt, heter Mellansundet samt var förut de sjöfarande väg, tills, som det säges, en fiskare vid namn Kvick gräde en ränna vid nuvarande Kvicksund för att bekvämt komma till och från de två Mälarbäckerna med sin båt. Åholmen tillhörde på sin tid ofvannämnde landshöfding Reuterholm, och det säges, att han för informatorn Linnés räkning uppfört det lilla hvita stenhus, ett miniatyppalats eller hvad man skall kalla det, som ännu finnes å ön. En egendomlig liten byggnad är det, bestående af ett ganska rymligt rum med två höga fönster och två

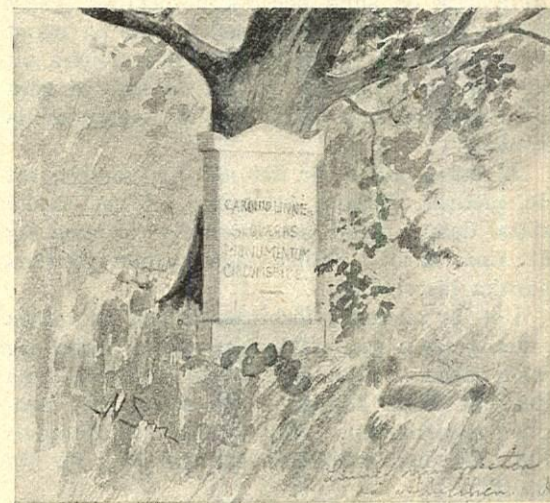
ETT »MÄLARPARADIS».

TURISTHOTELLET I KVICKSUND.

gård, numera tillhörig grosshandlaren Erik Ohlsson i Stockholm, hvilken på öns södra spets, vid Kvicksund, uppfört ett magnifikt turisthotell, af hvilket en bild här visas. Från hotellets många vackra rum och verandor och i synnerhet från utsiktstornet har man en härlig utsikt öfver Mälaren och dess holmar, öfver »Blacken» åt ena sidan och »Galten» åt den andra.

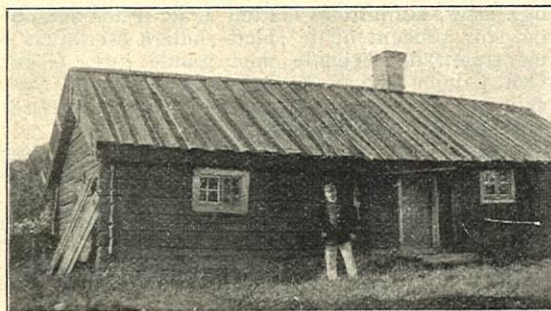
Äfven historiskt minnesvärda platser finnas å Nyckelön eller i dess närhet. Ett par minuters väg från hotellet ligger nere vid sjön torpet Flinta, och härifrån härstamma ett par af Sveriges under olika perioder mäktigaste män. Stamfadern var en fattig fiskare i Flinta vid namn Esbjörn Gissleson. Hans son, inspektoren Peter Esbjörnson, blef fader till landshöfding Reuterholm, hvilken anställde Linné som informator för sina söner och satte honom i stånd att företaga en resa i Koppar-

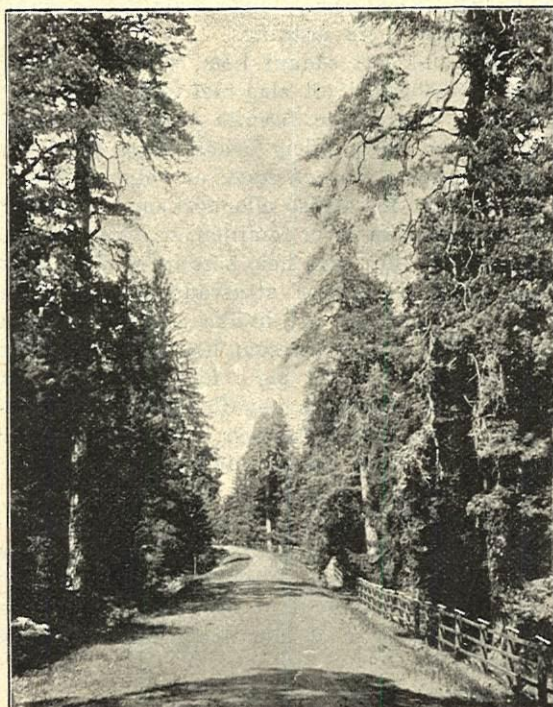
LINNÉSTENEN PÅ ÅHOLMEN.

TVÄRS ÖFVER MÄLAREN som en naturlig brygga mellan Södermanland och Västmanland ligger Nyckelön, berömd för sin naturskönhet och mer än en gång kallad ett jordiskt paradiset. Ön kan nås efter sex timmars järnvägsresa från Stockholm och är med järnväg lätt tillgänglig från olika håll. Längden är en fjärdedels mil. Majestätisk barrskog, ännu föga berörd af yxan, kläder ön åt Sörmlandssidan; tjugusende löfskogslunder kanta den åt norr. Milda fläktar från Mälarens vida vatten bringa svalka åt vandraren, och de ständigt plaskande böljorna å de sandiga och långgrundna stränderna inbjuda till bad och båtfärder.

Nyckelön bildar en enda egendom, Stensjö

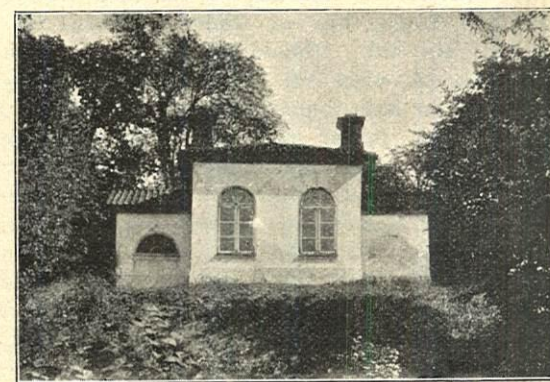
RYGGÅSSTUGAN I FLINTA.

»PROMENADEN» Å NYCKELÖN.

små sidorum, i hvilka ett sparsamt ljus inkommer genom två halfcirkelformiga gluggar. På sidorna om det lilla huset ligga två ännu mindre flygelbyggnader, hvardera bestående af ett enda rum.

Åholmens gamla park och trädgård äro nu mycket förfallna. Det säges, att Linné haft sin hand med i dessa för sin tid säkerligen synnerligt storartade anläggningar. Ännu stå mycket mer än hundraåriga frukträd där i långa led, grupper

»LINNÉS HUS» PÅ ÅHOLMEN.

af bokar växa vid de forna promenadvägarna, och här och där kan man till sin förvåning få skåda rent sydlandska träd och örter. Så till exempel kan man ännu få se ett valnötsträd, och äldre besökare å holmen berätta, att de där upptäckt mulbärsträd och vinträd. Enligt en förteckning från 1700-talet funnos där då endast af träd och buskar öfver 100 olika slag. Grottor, numera raserade, hafva funnits å holmen, och olika platser på densamma hafva burit de mest storartade namn, såsom Thermopylae, Adams dal, Evas dal o. s. v.

Linnés förhållande till platsen synes vara höljdt i dunkel, men en å holmen befintlig sten får väl antagas utgöra ett vittnesbörd om, att blomsterkonungen här en gång fört sin spira. Den person, som efter den Reuterholmska familjen blef holmens ägare, lät uppresa denna sten, som bär Linnés namn och därunder en latinsk inskrift, hvilken säger läsaren, att den, som vill se Linnés verk, må skåda sig omkring.

Af det ofvan anförda torde framgå, att våra kringströfvande turister icke böra glömma Nyckelön och Åholmen vid uppgörande af sina resrouter.

SKALL EN MOR VARA MARTYR FÖR SINA BARN?

ATT EN MOR aldrig kan göra nog för sina barn, är ett påstående, som man mycket ofta får höra, när fråga blir om en moders plikter. Detta stränga kraf på moderskallets själföfgätna pliktuppfyllelse äger ju också sitt berättigande, om också med en viss modifikation, under barnens späda ålder och äfven under deras uppväxttid, men skall det äfven därefter tillämpas? Tyvärr förhåller det sig ofta så, att just de mödrar, som äga de bästa förutsättningar för att vårda sina barns kroppsliga och andliga hälsa och gifva dem en sund och rik utveckling, fysisk liksom sedlig och intellektuell, måste på grund af ogynnsamma yttre förhållanden splittra sin tid och sina krafter, så att de icke få göra och vara för sina barn, hvad de annars skulle kunna.

Å andra sidan är det allt för vanligt, att de mödrar, hvilkas ställning i lifvet skulle sätta dem i stånd att företrädesvis ägna sig åt sina barn, i stället taga modersplikterna ganska lättvindigt.

Det är endast i förbigående och på lediga stunder, som societetskvinnan sysselsätter sig med barnen. Hon har ju råd att öfverlämna dem åt lejda händer — åt sköterskan, bonnen, guvernanten. Men är det inte förunderligt, att hon verkligen kan anse sig ha råd därtill?

Gå till exempel i Humlegården en vacker förmiddag i maj eller september och se alla dessa sköterskor, från den enkla barnpigan till den utländska bonnen, hvilka sitta i långa rader utefter bänkarna, vaktande barn i alla åldersgrader under skolåldern. Och detta dag efter dag. Barn, som leka under sina mödrars uppsikt, förekomma ju äfven, men de höra till undantagen och tillhöra icke de finaste hemmen. Man ser tillräckligt många fruar i de mest eleganta toaletter ute på promenader, visiter och olika slags förströelser, för att behöfva fråga, hur de andra mödrarna tillbringa sin tid. Ibland kommer en sådan mamma på visit till sin älskling i Humlegården, en äkta fransysk visit. Hon kysser, smeker och jollrar med sin grant utstyrda leksak, därunder noga aktande sin toalett för de små sparkande fötterna och kramsande händerna, ger sköterskan en och annan förmaning, såsom att hålla sig i solen med baby och inte vara för länge, och när hon leende och kyssande på fingret går sin väg, kan man få höra barnet upphäfva ett vildt gallsrik, och är det så försigkommet, att det kan gå, springer det efter modern och hänger sig fast vid hennes klädning. Men tårarna äro lätt

torkade och leken snart i gång igen. En mor, som ständigt försummar sitt barn, skall helt visst snart nog befrias från dylika scener. Kanske skall hon då med ett styng i hjärtat fatta, att hon förlorat något, som hon skall få svårt att vinna tillbaka.

Men om kvinnor af denna cert taga moderskallet för lätt, så finns det andra, som taga det för tungt. I sin ofafåtliga sträfvan och omsorg för barnen mister en sådan mor sin egen personlighet, och därmed har hon också förlorat den mäktigaste häfstängen för att kunna vara för sina barn allt det hon bör vara. Den mor, som icke arbetar på sin egen utveckling, kan icke följa och leda sitt barns. Hon är dock *människa* lika mycket som mor, och det är icke blott hennes rättighet, utan också hennes plikt att låta den förra komma till sin fulla rätt, att lefva sitt eget, personliga, individuella lif. Men den kärleksfulla, uppoffrande modern blir alltför lätt en martyr för sina barn. Föremålen för en offervillighet, som aldrig tänker på sig själf, blifva däremot oftast själfviska och fordrande, och detta ju äldre de blifva. De finna det helt naturligt, att modern helt skall gå upp i dem, koncentrera alla sina intressen — hela sin varelse på dem. En sådan mor må vara gammal, utsliten, i största behof af hvila och lugn, men ändå kan hon sträfva ända till det yttersta för dem, som nu borde vara hennes stöd.

Det är således icke blott under barnets späda ålder, som den moderliga själföfgömmelsen i sin ytterlighet träder fram, utan den visar sig fullt ut lika stark, om ej starkare, sedan barnet vuxit upp. Under mellanåldern, då det icke längre behöfver ständig tillsyn, då skolgången, läxorna, kamratlifvet och mycket annat tar dess tid och intressen i anspråk, händer det, att kvinnan-människan börjar andas friare och få litet större rum att röra sig på — jämsides med *modern*. Men när så barnen växa upp, blir hon åter som förvandlad. Hon går nu så helt upp i dem, att de obetydligaste bagateller, som röra dem, bli för henne mer än de mest uppskakande världshändelser. Och på samma gång, som hon blir den mest osjälfviska, så blir hon också den mest osjälfständiga varelse. Hon låter barnen så påverka sig, att hon till sist blir ett eko af dem.

Hur mången sådan mor gör sig icke blott till sina barns tjänarinna, utan till deras träl och slaf. Och barnen taga emot det — finna det alldeles i sin ordning.

Jag kände ett sådant hem, som från att ha varit förmöget, i ett slag blef fullständigt ruineradt. Däri hade funnits flere tjänarinnor, husmodern hade aldrig behöft lägga hand vid gröfre sysslor, barnen hade ej vetat af något sådant som försakelse eller förknappning. När så olyckan kom öfver familjen, var det modern, som ensam fick taga hela bördan på sig. Långt utöfver sina krafter sträfva hon för den stora barnskaran, af hvilka alla voro vuxna utom ett, och ovan som hon var vid hårdt arbete, slet hon ut sig i förtid. För denna mor fanns det inga uppoffringar, inga försakelser, inga förödmjukelser, som hon icke för sina barns skull underkastade sig.

Hvad gjorde dessa barn för sin mor?

Offrade de något af sina nöjen, sin bekvämlighet för att spara henne? Nej, deras personligheter gingo framför allt. De kunde ha hjärta att resa bort och roa sig, till och med då modern ensam måste sköta om allt i hemmet.

Älskade de icke sin mor?

Obeskrifligt — sade de. När hon talade om, att hon skulle tagas ifrån dem, hette

det: »Mamma, tala ej så, hur skulle vi då kunna reda oss!»

Kanske var ej meningen så hjärtlös som orden, fast det ju var en besynnerlig inkonsekvens, att, när de ansågo modern för dem outhärlig, de ej brydde sig om att spara henne.

Hennes kärlek kunde icke öfvervinna deras själfviskhed, befallningens maktspråk hade de vuxit ifrån och skulle aldrig åtydtd. Men — modern ägde så mycket, att hon ensam kunnat draga sig fram därpå, om hon låtit barnen kämpa sig fram på egen hand med de löneförmåner de genom sina platser kunnat skaffa sig — om hon sagt: »Jag har gjort mitt, gör nu edert. Jag begär ej, att ni skola arbeta för mig, utan blott att jag slipper arbeta för er, åtminstone inte utöfver mina krafter». Skulle icke detta varit till barnens gagn?

Men denna gränslöst älskande mor var för svag att taga ett sådant steg, och icke blott det, hon skulle ansett det orätt att göra det. Det var hennes plikt, trodde hon, att till sist andedraget arbeta, lida och kämpa för dem hon gifvit lifvet.

Var det så? Hade det icke varit bättre, om de fått lära sig att lita på sig själfva och att äfven de offra och försaka? Eller skall en mor verkligen gå så långt i själföfgömmelse, att hon blir en martyr för sina barn?

STEFFEN.

ÅTTA VASAÄTTLINGAR.

A PROPOS »IDUNS» SJÖHOLMSFOTOGRAFIER.

DÅ DEN, som skrifer detta, häromveckan å »Iduns» första sida såg den lyckade gruppbilden från »Änkeherdiginnans af Dalarna sommarresidens», det vackra Sjöholm i Södermanland, kunde jag såsom af gammalt litet intresserad för s. k. genealogi eller, på hederlig svenska, släktforskning, ej undertrycka en förmodan, att säkerligen de allra flesta af de å bilden fotograferade personerna voro hvarandras blodsfränder genom härstamning från »gamle kung Gösta». Jag var emellertid ej fullt säker därpå beträffande allesammans, men då jag fick tid och tillfällen att närmare undersöka förhållandet, befanns det, att jag verkligen haft så att säga nästan mera rätt i mitt förmodande, än jag vågat tro; ty jag fann, att verkligen *alla åtta* — såväl själfva värd-folket å Sjöholm som deras furstliga och icke furstliga gäster — återfinnas bland kung Göstas ättlingar.

Då jag för några år sedan roade mig med att uppgöra tabellariska öfversikter öfver den första Vasakonungens afkomlingar så på »svärds»- som på »spinnsidan», fick jag en föreställning om, huru lönlöst det i själfva verket är att söka följa alla utgreningar från en stamfar så långt tillbaka i tiden, allra helst då han och hans ättlingars ställning låtit förgreningarna sträcka sig öfver så godt som hela den civiliserade världen. Och sedan ark efter ark fyllts, hvarterda med hundratals namn — och hundratals blifvit tusental — och dessa bortåt ett par *tio tusental* — ja, då afstod jag från det hopplösa företaget.

Särskildt hade jag emellertid fäst mig vid den för visso oanade utsträckning, hvari Sveriges nuv. »ridderkap och adel» kan räkna den ur dess egna led framgångne dynastigrundläggaren såsom sin — stamfader. Vid något tillfälle har jag haft anledning visa, huru t. ex. nästan alla våra grefliga ätter, åtminstone hälften af de friherrliga och en stor procent af de »blott» adliga återfinnas å ett stamträd, börjande med gamle kung Gösta. Och genom dessa släktledningar förmedlas åter samma härstamning för äfven tusentals »ofrälse» svenska män och kvinnor.

Detta vare sagt som en förklaring af, huru jag kunde komma på den idén att söka härleda samtliga den för Iduns räkning å Sjöholm fotograferade dubbelkvartettens medlemmar från Gustaf Vasa. Att försöket lyckades, ha vi redan nämnt; återstår nu blott att framlägga resultatet, hvilket ju kanske kan ha litet intresse, om ej i annat hänseende så som ett *à propos* till Dalaherdiginnans sommarbesök och den därmed i samband stående Iduns-fotografien.

Till en början nämna vi då, att af de 8 ättledningarne h. k. h. änkehertiginnans ensam för upp till Gustaf Vasa genom Karl IX; — medan Erik XIV är stamfar för hertiginnans hoffröken, fröken v. Essen, och för fru af Edholm, född Braunerhjelms; Johan III för Sjöholms värpar, grefve Adam (hertiginnans kammarherre) och fröken Charlotta Lewenhaupt samt dessas faster, fru v. Eckerman, och fröken, hoffröken hos hertiginnan, Ebba Leijonhufvud; samt den olycklige vasaprinsen hertig Magnus af Östergötland till sist för friherrinnan Palmstierna, född Celsing.

Och så följa härnadan sjelfva ättledningarne i nu nämnd ordning, hvarvid vi erinra om, att för flertalet af de åtta nog flere ättledningar upp till kung Gösta kunna påvisas, men att vi här nöjt oss med att uppdraga blott en för hvarje person.

I.) Gustaf Vasa — Karl IX — Katarina af Pfalz — Kristina af Baden — Johanne af Ausbach — Dorotea af Hanau — Charlotta af Hessen-Darmstadt — Georg af dito — Fredrika af Mecklenburg-Strelitz — Charlotta af Sachsen-Hildburghausen — Edvard af Sachsen-Altenburg. — *Teresia af Sverige och Norge, hertiginna af Dalarna, född prinsessa af Sachsen-Altenburg.*

II.) Gustaf Vasa — Erik XIV — Virginia Hand — Johan Hand — Virginia Lilljehök — Sofia v. Mentzer — Johan v. Mentzer — Magdalena Rudbeck — Gustava Eleonora v. Essen — Hans Henrik v. Essen — *Elisabet v. Essen, hoffröken hos H. K. H. Ankehertiginnan af Dalarna.*

III.) Gustaf Vasa — Erik XIV — Konstantia Frankelin — Maria Katarina Koskull — Erik Koskull — Anders Koskull — Katarina Charlotta Koskull — Gustaf Fredrik Koskull — Anders Erik Koskull — Fredrika Aurora Marianne Braunerhielm. — *Emma af Edholm, född Braunerhielm.*

IV—VI.) Gustaf Vasa — Johan III — Sofia De la Gardie — Brita Cruus — Johan Cruus — Anna Maria Lewenhaupt — Karl Gustaf Lewenhaupt — Charles Emile Lewenhaupt — Ulrika Charlotta Lewenhaupt — Klas Aksel Lewenhaupt — Klas Kasimir Lewenhaupt — *Ulrika Eleonora Amalia v. Eckermann, född Lewenhaupt* och hennes bror Adam Kasimir Ludvig Lewenhaupt, — *grefve Adam Lewenhaupt, kammarherre hos H. K. H. Ankehertiginnan af Dalarna*, och hans syster fröken Charlotte Lewenhaupt.

VII.) Gustaf Vasa — Johan III — Sofia De la Gardie — Brita Cruus — Johan Cruus — Anna Maria Lewenhaupt — Karl Gustaf Lewenhaupt — Charles Emile Lewenhaupt — Ulrika Charlotta Lewenhaupt — Adolf Fredrik Lewenhaupt — Ulrika Johanna Lovisa Bonde — Sofia Sparre — Ebba Leijonhufvud — *Ebba Leijonhufvud, hoffröken hos H. K. H. Ankehertiginnan af Dalarna.*

VIII.) Gustaf Vasa — Magnus — Helena Yxkull — Didrik Yxkull — Helena Duwall — Helena Gustaviana Wrede — Fabian Wrede — Fabian Kasimir Wrede — Anna Kristina Fleming — Gustava Otiliana Charlotta Celsing — *friherrinnan Anna Palmstierna, född Celsing.*

— — — Ja, mera ha vi ej att tillägga å propos den ifrågavarande sommarbilden från Sjöholm, utan med en önskan, att vår namnuppräknings ej allt för mycket må trötta våra läsare, sätta vi nu omsider punkt.

P. M.—G. ¶

BARNFÖREVISNINGAR.

ÄLDSTA DOTTERN, gift sedan några år tillbaka, hade kommit på ett par veckors besök till föräldrahemmet och fört med sig sina två småttingar, en liten flicka på två, tre år och hennes broder, en ung man, som ännu räknade ålder efter månadtal.

Ungherrskapets uppvaktning på spinnsidan utgjordes, utom af mamma själf och sköterskan, af mormor och ett antal mostrar i olika åldrar, men alla med samma hänförelse för de små, hvilken tidt och tätt ej fann lindrigare uttryck än dyra försäkringar, att de voro så förtjusande söta, att man frestades äta upp dem.

Detta hemska öde undgingo de emellertid, hvilket, i alla hänseenden lyckligt, särskildt var det i betraktande af att barnen icke endast voro söta, utan också verkligen underbart väluppfostrade och förståndiga.

Alla, som kommo inom hemmets väggar, bjödos att se och höra.

Jag var en af dessa, och ett och annat fäste sig i minnet.

Först stiftades bekantskap med den unga fröken. Under en viss, hos de öfriga märkbar spänning, öfver hvad gästen skulle tycka, hade hon förts in af två mostrar, som halft mot mammans önskan och helt mot det vanliga hvardagsbruket iklädt barnet en hvit, broderad klädning.

Mormor slog ihop händerna och vaggade med hufvudet.

»Nej, se på min lilla docka, så fin hon är.»

Mostrarna kysste den lillas händer, hals och armar, icke munnen i enlighet med nyare hälsolärans bud, och vände henne rundt under beundrande utrop.

Barnet log belåtet, nöj i sin lilla kjol, bredde ut den och härmade med framgång: »Så töt, så töt, lilla flickan äj!»

Det lät ofantligt behändigt. Vi skrattade alla, och uppmuntrad häraf upprepade den lilla sina ord, säker som en god skådespelare efter en lyckad replik om bifallsstormen efteråt.

Sedan skulle hon hälsa på den nya tanten.

Det mötte delvis svårighet. Mamma sade, »nig vackert!» Barnet neg. »Nå-å, hvad säger du nu åt den nya tanten?» Tyttnad. »Hvad säger mammans vän åt tant?» — »Dodag!» — Goddag, snälla tant, skall flickan säga.» Barnet såg pröfvande på mig, som om hon undrat, om jag verkligen gjorde skäl för adjektivet. Men all tvekan försvann, medan mormor ridade upp några chokoladpraliner på bordet, och sedan deras antal ökats, mötte det inga svårigheter att enligt tillsägelser kyssa den främmande människan på hand och ge henne stora famnen.

Senare började ett förhör, hvari med någon ojämn fördelning alla familjens vuxna medlemmar utgjorde frågo- och barnet ensamt svarandepart. Eggad af än uppmuntran, än beundrande, någon gång klandrande utrop arbetade den stackars lilla hjärnan för att uppfatta och finna rätta svar på frågorna. Eget och närmaste släktingars namn voro ju lätta att minnas, men flickan fick också redogöra för mer aflägsnas, för hvilket ett stort album togs fram att tjänstgöra som åskådningsmaterial. Vidare platsen, där åtskilliga bodde, och många titlar, en del långa nog för en vuxen att vricka tungan på. Slutligen berättade hon, att pappa brukade tjänstgöra på »kommandoexpétion».

Det felaktiga uttalet framkallade storartad munterhet, hvars grund den lilla troligen hade svårt att fatta, då hon möjligen förut hunnit erfa, att något orätt, sagdt eller gjordt i allmänhet, bjöd på mindre angenäma följder.

Hon fick tillfälle att närmare öfvertänka detta, då hon strax därpå blef lämnad mer för sig själf.

Den allmänna uppmärksamheten drogs nämligen till brodern, som på sköterskans arm bars in i rummet. Det var en präktig pojke, som något allvarsamt såg sig omkring bland de församlade, hvarför sköterskan, som fann honom mera till sin fördel, då han var glad, ville gifva honom anledning att blifva det och därför föranstaltade en liten dans; d. v. s. sittande på hennes hand, enligt tyngdlagarna ganska obekvämt, fick gossen som en trollgubbe hoppa upp och ned, fram och tillbaka. De flesta skulle ofelbart blifvit sjösjuka af en dylik skjuts, men enligt sköterskan, som väl förstod saken bäst, betydde gossens vridningar af ansiktsmusklerna, »hirningar» och hickningar, att han skrattade af förtjusning.

Pysen kunde, så liten han var, säga ett par ord samt kände flere af våra vanligaste husdjurs läten. Det fanns ju intet rimligt

A. B. MAX SACHS STOCKHOLM

Guldmedalj Stockholm 1897. ☆ Guldmedalj Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta bronsbeslag — klädd med prima halfsiden — bestående af: **1 Sofa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter** samt **1 Salongsbord**. Komplet 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

skäl, hvarför han ej också skulle få föra sitt lilla vetande till togs. Snart var förhöret i full gång. Rösterna höjdes, i tro att pojken därigenom skulle första bättre, och verkade sålunda troligen än mer oroande på barnets känsliga öra, än ej härdadt genom gatubuller och all sköns oljud. Det lilla kräket blef allt mer och mer upphetsadt, kroppen skälde af ifver, pannan fuktades, och de små händerna knötos våldsamt, medan han måttade och måttade för att efter frågor t. ex. om, hvad »kossabu» säger eller mormors katt, passa in sina små ord och läten rätt.

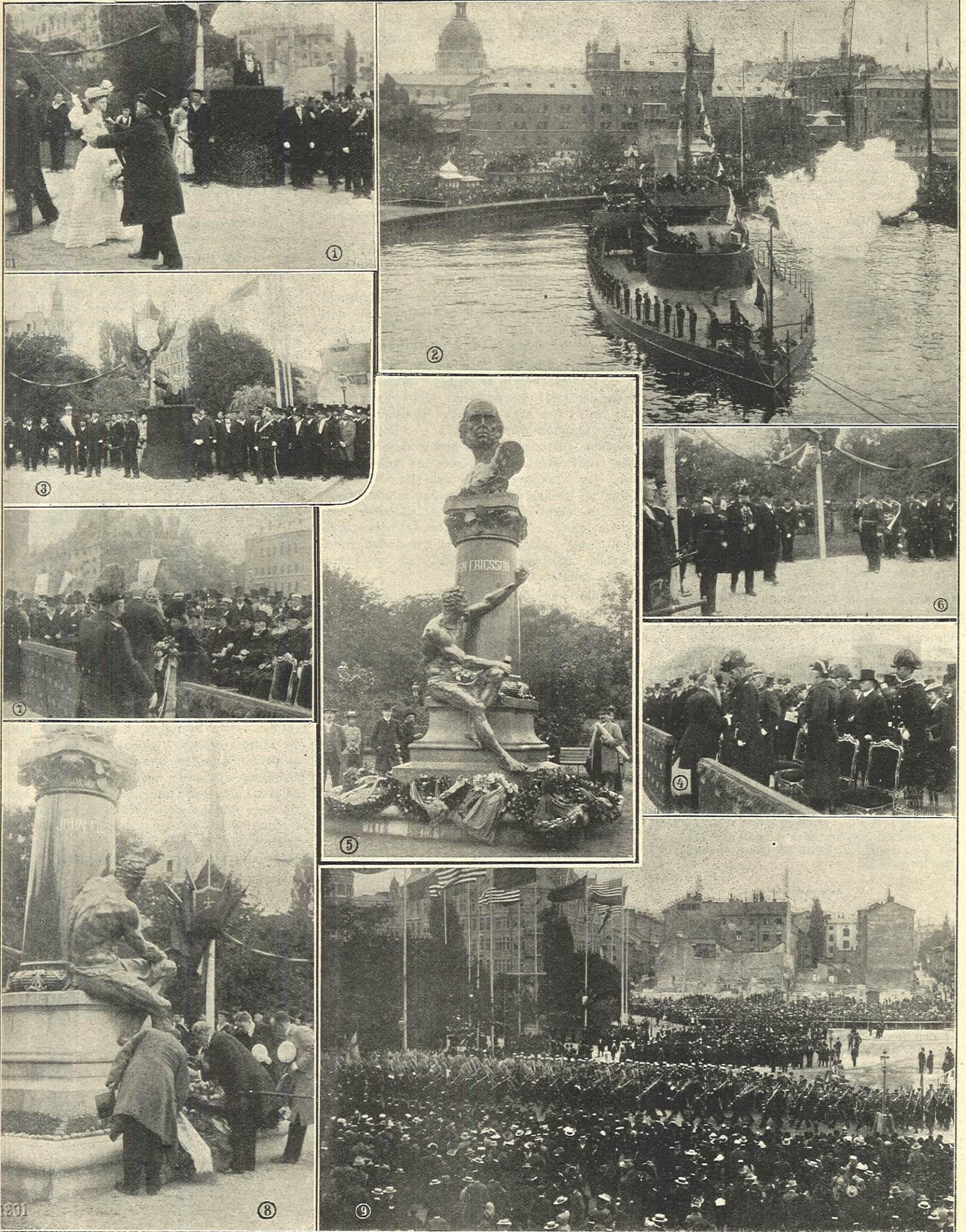
När föreställningen var slut för den gången, visade sig barnen tämligen slappa, men det hindrade troligen ej ett upprepande af det samma inför nya gäster. Ovillkorligen frågar man sig: hvarför äga sådana förevisningar rum? Svaret kan nog endast blifva ett, icke för barnens skull, de äro ännu och lyckligtvis för små för att förstå triumfen af sina framgångar. Nej, de äldre träffas nog närmast däraf, föräldrar, anhöriga, som ej låta sig nöjas med att i den trånga familjekretsen glädja sig öfver barnets framsteg, utan draga det från den blygsamma plats i bakgrunden, dit det hör, att göras till medelpunkt i ett sällskap och lysa med sina små färdigheter, sitt näpna sätt eller blott och bart vackra kläder. Den beundran barnet väcker kittlar de äldres fåfänga; vore det ej så, skulle de ej vara blinda för, att dessa förhör och förevisningar af barnen, hvari vi nog alla erkänna oss hafva tagit del, ej äro dem till nytta. De icke endast oro och mången gång pina de små; dessa kunna också taga skada däraf, något, som är alla äldres plikt, främst de anhörigas, att söka skona dem för.

H.

DET LIDER MOT HÖST...

DET LIDER mot höst och kvällas! Mörkret växer och granskogen stiger Högre och svartare upp efter fjällen. Hela det dunkla skogsdjupet tiger; Endast en skällas Sorgliga toner kalla och locka, Locka och kalla! Närmare, Fjärmare Ljuder genom den tigande kvällen Klangen från skällkons klocka. Tonerna stiga och falla; Ekot fångar klangen och för den Ut öfver vidderna, bort öfver mörka vatten; Hör ensamhetens vemodiga sång: »Dyster är skogen; vägen lång!...» Vida genom den tysta natten Förklingar och dör den!

ELLEN LUNDBERG,
f. Nyblom.

AFTÄCKNINGEN AF JOHN ERICSSONS MONUMENT Å NYBROPLANEN I STOCKHOLM DEN 14 SEPT. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

1. MAJOR ADELSKÖLD I TALARSTOLEN. FRÖKEN ANHILD ADELSKÖLD LÅTER TÄCKELSET FALLA. 2. FÖRSTA SALUTSKOTTET FRÅN DEN Å NYBROVIKEN FÖRÄNKRADE MONITOREN »JOHN ERICSSON». 3. AMERIKANSKE MINISTEREN MR THOMAS TALAR. 4. KRONPRINSEN TACKAR MR THOMAS EFTER TALETS SLUT. 5. JOHN ERICSSON-MONUMENTET EFTER AFTÄCKNINGEN. 6. »KOMMENDANTEN KOMMER!» (GREFVE SVEN LAGERBERG.) 7. MAJOR ADELSKÖLD ÖFVERLÄMNAR EN BUKETT TILL FRU DAGMAR THOMAS. 8. KRANSARNE LÄGGAS NED VID MONUMENTETS FOT. 9. DEFILERINGEN.

JOHANNESBERGS IDIOTANSTALT.

EMANUELA CARLBECK.

ETT LIF, ägnadt åt andra, ett lif af uppoffrande verksamhet för att lindra likars nöd, är i och för sig värdt ett tacksamt erkännande icke blott af dem, som fått draga fördel af kärleksverket, utan äfven af den större allmänheten. Och utgöras så föremålen för denna verksamhet af sådana individer, hvilka icke själfva kunna visa någon tacksamhet, af dem, som oftast ej ens förstå något af allt det goda, som frivilligt skänkes af varmhjärtade medmänniskor, ja, då är detta lifsverk än mer värdt att bevaras i tacksam hägkomst.

Därför skall och *Emanuela Carlbecks* minne länge lefva, den nyligen vid 72 års ålder aflidna föreståndarinnans för idiotanstalten Johannesberg invid Mariestad. Idun bragte redan år 1892 hennes porträtt och biografi och hänvisar till nr 5 af denna årgång dem, som närmare vilja taga kännedom om hennes lifsgärning. I dag bringa vi blott ett mindre porträtt jämte en bild af Johannesberg samt en kort återblick på hennes lif.

Fröken Carlbeck var född 1829 i Norunga församling af Älfsborgs län, där fadern, fil. dr Johan Carlbeck, då var kyrkoherde. Redan i barndomen ömmade hon mycket för kringvandrande idioter, hvilka på den tiden voro både rätts- och skyddslösa och föremål för gyckel och misshandel af tanklöst folk. Med tiden mognade hos henne planen att bereda ett hem åt dessa samhällets olycksbarn, och tillsammans med en nära släkting grundade hon den 1 sept. 1866 å Nya varfvet i Göteborg det första idiothemmet i Sverige. Detta hem förstordes allt mer, och med hjälp af välvilliga donationer kunde det 1881 förflyttas inom egna murar vid Johannesberg, där nu ett 70-tal elever haft en lycklig tillvaro, delad mellan oskyldiga lekar och nyttig verksamhet, i skol- och slöjdsalar, på ängar och åkerfält.

Det lärer fröken Carlbeck till heder, att det är hon, som gifvit uppslaget till omhändertaget af dessa olyckliga, och, följande hennes exempel, finnes nu en mängd hem för idioter. Fröken C. anmodades 1869 att övertaga föreståndarinnskapet för den 1868 bildade »föreningens för sinnesslöa barns vård» blifvande uppfostringsanstalt

ÖSTERMALMS NYA FOLKSKOLEHUS. A. BLOMBERG FOTO.

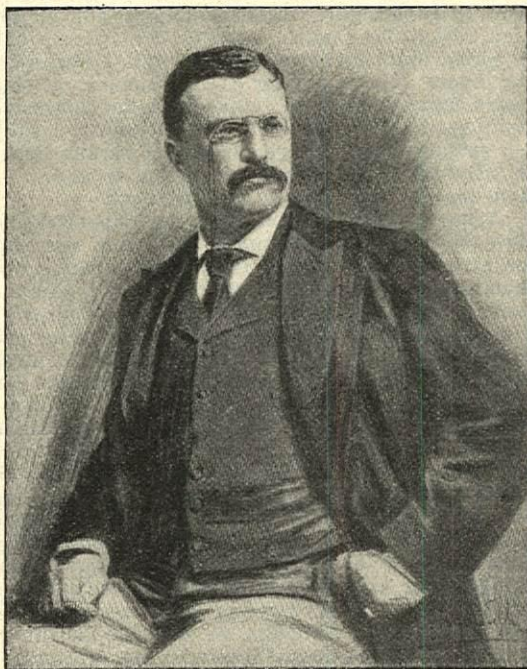
i Stockholm, men föredrog att sköta sitt då ännu obetydliga hem. Anstalten äges nu af Skaraborgs läns landsting och underhålles med hjälp af statsanslag.

Det är ett verksamt och välsignelsebringande lif, som nu ändats, och många komma säkerligen att begråta den kärleksfulla och ömma vårdarinnan af landets mest vanlottade varelser.

Glöm ej
att i god tid förnya
kvartalsprenumerationen!

UR DAGSKRÖNIKAN.

ETT NYTT FOLKBILDNINGENS PALATS är Östermalms nya folkskolehus, som nu nalkas sin fullbordan. Den imponerande fasaden vetter mot Valhallavägen och de båda densamma flän-

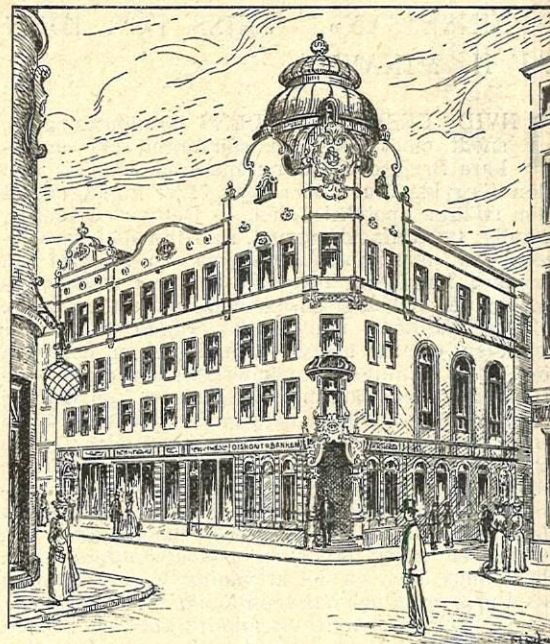
THEODOR ROOSEVELT, FÖRENTA STATERNAS NYE PRESIDENT.

kerande flyglarna mot Danderyds- och Uggleviksgatorna.

Det nya skolhuset inrymmer 19 skolsalar i hvar och en af de tre stora våningarna samt fem skolsalar i vindsvåningen. Sammanlagt kunna på en gång 2,170 barn dväljas inom det nya folkskolepalatsets murar.

Fullt färdig kommer den nya byggnaden att till sin arkitektur och storlek kunna räknas bland de förmånliga af Stockholms nyuppförda folkskolehus.

FREDR. AHLSTEDT †. Nyligen afled vid 62 års ålder finske målaren *Fredrik Ahlstedt* i sitt sommarhemvist å Lill-Mälö i Pargas några mil från Åbo. Den afidne vann sin första utbildning under R. W. Ekmans ledning och studerade sedermera två år vid konstakademien i Stockholm. Vi-

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMS DISKONTOBANKS NYBYGGNAD I HÖRNET AF JAKOBS- OCH REGERINGSGATORNA. ARKITEKT: F. LILLJEKVIST.

dare åtnjöt han undervisning af professor E. Bergh samt gjorde jämväl studier i Tyskland och Frankrike. Ahlstedt vann för sina taflor utmärkelser å särskilda utställningar och var under slutet af sin lefnad en anlitad porträttmålare. Den afidne verkade under en följd af år som ritlärare vid konstföreningens ritskola i Helsingfors och sedermera vid universitetet. Bland Ahlstedts taflor böra nämnas »Rast under skörden», »Sorg i nybygget», porträtten af ärkebiskop Renvall, landmarskalken S. W. v. Troil och generaldirektör F. Saltzman. För naturens skönhet hade Ahlstedt ett känsligt öga och många äro de skärgårdsutsikter, skogs- och strandpartier som afbildats af hans flitiga pensel.

Vid konstnärsgillet samkväm sagnades Ahlstedt sällan. Hans lifliga, barnsligt, gladlynta och dock energiska sinne gjorde honom mycket omtyckt, och ofta kastade han sig i diskussionerna med en ynglings värme och hängifvenhet till förmån för den sak han förfäktade. I konstnärsgillet kretsar skall Ahlstedt länge vara ihågkommen och saknad, likasom han äfven städse skall nämnas i den finska målarekonstens historia.

FREDRIK AHLSTEDT.

CLARA ECKERSTRÖM †. I förra veckan afled härstädes efter långvarigt lidande fröken Clara Eckerström, svenska diakonissanstaltens vid Ersta husmoder.

Fröken Eckerström föddes i Västerås den 21 dec. 1829 och var sålunda vid sitt fränfälle nära 72 år gammal. I oktober 1863 blef hon husmoder vid svenska diakonissanstalten och kvarstod på denna plats ända till sin död.

Djupt saknad af alla, med hvilka hon kommit i beröring, sörjes hon närmast af syskonbarn samt styrelser och ledande personer, systrar, tjänare och tjänarinnor inom den anstalt, hvars moderliga stöd hon varit i 38-årigt troget arbete.

Fröken Eckerströms jordfästning ägde rum i Diakonissanstaltens kapell, hvarvid diakonissor från alla delar af landet närvaro, ett ytterligare bevis för den tillgifvenhet och den aktning, hon i vida kretsar förvärfvat under sitt långa och trogna arbete i den svenska diakonisstiftelsens tjänst.

CLARA ECKERSTRÖM.

V. Anderson, St. Paul s. 34

Pellerin's Margarin
är bäst!

De bästa sidentygerna

Nyheter i största urval direkt från fabriken.

erhåller man af förstklassigt råmaterial i sönder... Den, som önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvrirera profver från den gamla väl renommerade Sidenfirman

E. Spinner & C:ie, Zürich

(förr J. Zürriers sidenfabrik).

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Barnängens Corilit,
hvit, brun och svart,
i tuber och burkar.
Bästa putscream
för skodon!

CARL BROMAN & C:o
Manufakturaffär och Damskrädderi
Lager af franska Siden- och Ylletyger.
34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

Brages räntor för delaktiga.
Ingen förvaltningsavgift.
BRAGES Hufvudkontor,
12 Kungsträdgårdsg.
Stockholm.

Glöm icke att
Mustads Taffelgrädd
är bästa och billigaste
bordsmör.

Banyuls Trilles.
Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & C:o,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Järnets kvalitet, ej dess kvantitet, ästadkommer blod.
Capsuloids
Köpenhamn 7/2 1901.
The Capsuloids Comp.
I fjor förlorade min lilla flicka (13 år gammal) alldeles sin matlust samt blef blek och mager under den starka värmen, men i år gaf jag henne 3 capsuloids, så snart värmen inträdde. Jag visste, att det var ett godt medel, ty jag hade själf begagnat det, då jag var nedkommen och mycket svag, och jag kan med nöje intyga, att resultatet äfven i detta fall blef utmärkt. Min lilla dotter är oaktadt värmen liflig och glad, har god matlust och en förträfflig hy.
Högaktningfullt
Dronningens Tvärgade 20.
MARIE HANSEN.
Järnets kvalitet och kvantitet i Capsuloids äro vetenskapligt riktiga. De passa för alla magar. De ästadkomma rikligt nytt blod och rekommenderas af de mest framstående medicine professorer och läkare samt af **The Lancet**, hvilken är den största medicinska tidskrift i världen.
Erhållas i Sverige å alla apotek å kr. 2,50 pr ask. Enda fabrik: Capsuloid Company, 81 Snow Hill, London.

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 1 79.
Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.
1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Som jag i början af oktober d. å. flyttar min hufvudaffär och försäljningslokal 29 C Drottninggatan till 16 Regeringsgatan, får jag härmed vördsamt tillkännagifva, det jag med anledning där af från och med måndagen den 2 september
Realiserar
det i min nuvarande lokal befinnliga varulagret af
BARNKLÄDER
M. BENDIX,
29 C Drottninggatan 29 C,
1 tr. upp.
OBS! Order till landsorten expedieras endast mot efterkräf.

Hernösands Ensk. Bank
Kungsträdgårdsgatan 16.

Sparkasseräkning — Kassafack
från 15 kronor för år.
Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatsafdelningen.**
STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLA
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF
(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10-4)
Innehållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. S. T. A. 82410)

Margarin Aktiebolaget Zeniths
Gräddmargarin
märket Zenith kan serveras på det finaste bord.

Damernas uppmärksamhet
fästes på att i **Magasin Noir** finnas alltid säsongens Nouveautés i svarta Klädningstyger, och på grund af mina stora direkta inköp kan jag erbjuda mina artiklar till långt billigare priser än någon annan affär.
Fantasistyger i flera hundra mönster från 1: 50 till 6 kr.
Genombrutna tyger af siden och ylle från 1: 95 till 9: 00
Pogoli, matt, smalrandigt, fr. 3: 00 till 4: 85.
Mohair, släta och fasonerade, från 1: 50 till 6 kr.
Magasin Noir,
3 Stora Vattugatan 3, 1 tr. upp.
Specialaffär i Svarta Klädningstyger af ylle och siden.
Damkläde från 1: 50 till 6: 50.
Satin likt kläde från 2: 65 till 6: 75.
Crêpe Anglais till sorgkostymer från 1: 75 till 3: 95.
Långrandiga Tyger från 2: 00 till 9: 00.
Kapptyger och Krimmer i stort urval.
Största urval af Tyger till promenaddräkter.
Lokalen öppen kl. 10 f. m.—4 e. m. — OBS! Bestämda priser. Profver portofritt.

Prenumerera på **'Kamraten'**!

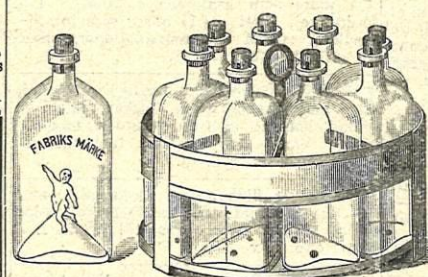
Wilhelm Rieger
parfumeur,
Frankfurt a/M,
rekommenderar såsom specialiteter:
Genomskinlig kristalltvål
Erkänd den bästa och i bruket drygast af alla toilette-tvålar.
Perles d'or.
Ny och fin parfym för näsduken.
Finnes i alla finare parfymaffärer.

Guldsmedsbutik
Kungsgatan 30
Alltid billigast.
LAGERMANS
Blank-Svårta
"TOMTEN"

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 4 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: **REGERINGSG.**
Afdelningskontor: **HÖTORGET 8.**
Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 4 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Göteborgs Enskilda Bank
Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.
Första klass Privathotell
en och två trappor upp
8 Birger Jarisgatan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata.
Rikstelefon 4401. — Al m. Telefon 12539.
Edla Carlsson.
Privathotell,
20 Humlegårdsgat., 1 tr. upp.
Centralt läge. Komfortabelt. Moderata priser.
SELMA BERG.

Voksenkollens Sanatorium
pr Christiania. — Dr J. C. Holm — 500 mtr ö. hafvet.
Kurmedel: Härligt, subalpint klimat. **Elektriska ljusbäd,** glöd- och båglys efter nyaste och bästa system. **Nauheimerbad** (kolsyrebad) system Kiefer. Tång- och tallbarkbad, halfbad, duscher o. s. v. Gymnastik och massage. Elektrisk behandling. Mineralvattenkurer och diet.
Reumatiska sjukdomar, urinsura diatheser, gikt, **hjärtlidanden** och **nervösa åkommor:** sömnlöshet, nervös hufvudvärk, nervsmärtor, nervös dyspepsi, föstoppning, bronkitis, astma, blodbrist.
Obs! Alla kurmedlen befinna sig inom sanatoriets byggnad.

MED anledning af **'Clematis'** värdefulla uppsats i I-un för d. 10 febr. Om farorna vid barns uppfödande med komjölk, få vi härmed som fullt jämförlig med alla förekorn, rutländska apparater framhålla:

BABY
SVENSK DIFLASKAPPARAT
rekommenderad af professor O. Medin.
Apparaten kostar komplett med 8 flaskor och kokkärl kr 6:—
Dito utan kokkärl kr 3: 50
Med hvarje apparat följer Kortfattade regler för späda barns uppfödande med komjölk af professor O. Medin.
Apparaten, som redan vunnit särdeles stor spridning äfven i grannländerna, är utom af professor Medin och dr. Carl Flensburg i Idun för den 2 mars 1892, förordad af o. o. professor W. Pipping i Helsingfors och dr. Chr. Dederlein i Kristiania m. fl.
Säljes i parti hos hrr B. Abrahamson & C:o, Stockholm och i minut hos hrr Alb. Stille, Ch. O. Werner, Josephsson & Agren, Sandbergs bosättningsmagasin, Kuntze & C:o, Numa Peterson, Åkerholmiska bosättningsmagasinet samt alla apotek i Stockholm. I Göteborg i Ch. O. Werners filial. Dessutom å de flesta apotek i riket.

A. WILH. PETRIS Grynfabriks Aktiebolags
i Hvetlanda
prisbelönta tillverkningar af ångpreparerade och krossade hafregryn samt ångprepareradt hafremjöl försäljas i hvarje väl sorterad speci- och delikates-affär.
Obs! Ej att förväxla med 2:da s. k. Hvetlandagryn af annan tillverkning. Hvarje kolly af vår tillverkning är försedd med vidstående stämpel

Rättvik. Ombyte af vistelseort, frisk luft är **Hälsa, Kraft o. Energie.**
Kupongböcker, hvarti allt inberäknadt för att, efter behag, längre eller kortare tid vistas i Fru Skoghs (firma Wilhelmina Wahlgren) Hoteller i **Rättvik, Storvik** och **Bollnäs**, finnas att tillgå i **Rosebyrån, Operahuset** härstädes.